

1. Bakgrunn og generelle prinsipper

1.1 Søknadsbehandlingsprosess

FRIPRO benytter løpende søknadsmottak og -behandling for søknadstypen Forskerprosjekt, hvor forskere kan sende inn søknader når som helst. Tilgjengelige midler til nye prosjekter fordeles i seks like store vedtaksrunder per hele kalenderår, med tildelinger annenhver måned.

Porteføljestyret for banebrytende forskning – som har beslutningsmyndighet for FRIPRO – vedtar regler for bevilgningsvedtak. Forskningsrådets administrasjon lager en innstilling til bevilgningsvedtak for søknader til behandling i henhold til reglene. Porteføljestyret kontrollerer at reglene er fulgt og fatter vedtak om bevilgning og avslag.

Hensikten med reglene er å sikre at tildelingene bidrar til å nå vedtatte mål og budsjettfordelinger for finansieringsordningen. Dette inkluderer en planlagt budsjettfordeling på FRIPROs tre fagområder, prioritering av søknadenes kvalitet og potensial, en hensiktsmessig fordeling av tilgjengelige midler på de tre karrieretrinnene i ordningen og at søknader med kvinnelig prosjektleder prioriteres. I tillegg skal alle søknader ha en rettferdig behandling uavhengig av fag og tema.

Hovedprinsipper ved hver vedtaksrunde

- Inntil 75 % av midlene tildeles etter karakterer og prosjektleders kjønn ("FRIPRO-rangering").
- Resten av midlene brukes for å utjevne
 - fordeling av midler til de tre søknadsvariantene (*internasjonal mobilitet, tidlig karriere og erfarne forskere*)
 - fordeling av midler til de tre fagområdene (*humaniora og samfunnsvitenskap (humsam), medisin, biologi og helse (medbio) og matematikk, naturvitenskap og teknologi (natek)*)
- Kvalifiserte søknader deltar i konkurransen om midler i 3 vedtaksrunder.

De detaljerte reglene er beskrevet videre i dette dokumentet.

1.2 FRIPRO-rangering

Alle FRIPRO-søknader vurderes av fagfeller i henhold til fire vurderingskriterier: *Forskningskvalitet – potensial for å flytte forskningsfronten* (potensial), *Forskningskvalitet – kvalitet i FoU-aktiviteter* (kvalitet), *Gjennomføring* og *Virkninger og effekter* (virkninger). Fagfellene setter en karakter fra 1-7 (hvor 7 er best) for hvert kriterium.

Kun søknader som får karakter 6 eller 7 på alle fire kriterier, er kvalifiserte for finansiering i FRIPRO. De kvalifiserte søknadene rangeres i 24 kategorier etter karakterer og prosjektleders kjønn: FRIPRO-rangering 1-24 (se tabell 1, under).

Grunnprinsippet ved tildelinger er at søknader fortrinnsvis innvilges fra øverste FRIPRO-rangering, hvor det finnes søknader til behandling.

I FRIPRO-rangeringen vektet vurderingskriteriene *potensial* og *kvalitet* tyngst og like tungt. Søknader med karakter 7 på begge rangeres først (FRIPRO-rangering 1-8, merket i grønt i tabell 1). Deretter kommer søknadene med karakter 7 på det ene og 6 på det andre av disse to (FRIPRO-rangering 9-16, merket i beige) og til slutt søknadene med karakter 6 på begge (FRIPRO-rangering 17-24, merket i gråblått).

Gjennomføring regnes som det tredje viktigste vurderingskriteriet. Søknader med karakter 7 rangeres foran de med karakter 6 på dette kriteriet, innenfor hver gruppe av karakterer på *potensial* og *kvalitet* (for eksempel henholdsvis 1-4 i grønt og 5-8 i gråblått).

Virkninger regnes som det minst viktige vurderingskriteriet i FRIPRO. Søknader med karakter 7 rangeres foran de med karakter 6 på dette kriteriet, innenfor hver gruppe av karakterer på *gjennomføring* (for eksempel henholdsvis 1-2 i grønt og 3-4 i gråblått).

Når søknadene er rangert likt ut fra de fire vurderingskriteriene, rangeres de med kvinnelig prosjektleder foran de med mannlig, i henhold til prioritering i utlysningene (for eksempel henholdsvis 1 og 2). Alle oddetalls-FRIPRO-rangeringer er derfor søknader med kvinnelig prosjektleder, mens partallsrangeringene har mannlig.

Tabell 1 – FRIPRO-rangering med tilhørende karakterer for hvert vurderingskriterium, samt prosjektleders kjønn (K = kvinne; M = mann)

FRIPRO-rangering	Potensial	Kvalitet	Gjennomføring	Virkninger	Kjønn
1	7 på begge		7	7	K
2					M
3				6	K
4					M
5			6	7	K
6					M
7				6	K
8					M
9	Én 7 og én 6		7	7	K
10					M
11				6	K
12					M
13			6	7	K
14					M
15				6	K
16					M
17	6 på begge		7	7	K
18					M
19				6	K
20					M
21			6	7	K
22					M
23				6	K
24					M

1.3 Mål for budsjettfordeling

Budsjettfordeling mellom fagområder

Hensiktene ved mål for budsjettfordeling mellom fagområdene er å gi en forutsigbarhet for sektoren ved at fordelingen mellom fagområdene er relativt stabil over tid og samtidig mildt forskyve midlene mellom fagområdene på grunnlag av behovet for FRIPRO-midler basert på søkt beløp til hvert fagområde. Fagområdene er beskrevet i dokumentet *FRIPRO – terminologi og rammer for ordningen*.

Mål: 90 % av tilgjengelig budsjett for vedtaksrunden følger fordelingen av tilgjengelig budsjett ved forrige vedtaksrunde og 10 % følger fordelingen i søkt beløp for nye søknader til behandling i inneværende vedtaksrunde.

Dersom fordelingen i forrige og inneværende vedtaksrunde er like, vil målet innebære like innvilgelsesprosenter for de tre fagområdene.

Variasjon fra målet skal være maksimalt 4,0 prosentpoeng. Dette gir et målvindu på $\pm 4,0$ prosentpoeng for hvert fagområde.

Budsjettfordeling mellom søknadstypevarianter

Hensikten med mål for budsjettfordeling mellom søknadstypevariantene er å bidra til en ønsket fordeling av FRIPROs midler på de tre karrieretrinnene som ordningen lyser ut midler til.

Mål: Lik innvilgelsesprosent for de tre variantene.

Variasjon fra mål:

- For *Forskerprosjekt for erfarne forskere* og *Forskerprosjekt for tidlig karriere*: Innvilgelsesprosenten skal være maksimalt 10 % under innvilgelsesprosenten for den andre, og maksimalt 30 % under innvilgelsesprosenten for *Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet*.
- Innvilgelsesprosenten for *Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet* skal være maksimalt 10 % under innvilgelsesprosentene for de to andre variantene.

1.4 Utjevningsmekanismer

FRIPRO benytter fire utjevningsmekanismer ved valg av søknader til bevilgning. Utjevningsmekanismene skal bidra til å oppnå de fastsatte målene om budsjettfordeling jf. 1.3.

1. *Minstekrav for søknadstypevarianter*: Minst én søknad av hver variant skal innvilges i hver vedtaksrunde, forutsatt at det finnes en kvalifisert søknad av hver variant.
2. *Budsjettfordeling mellom fagområder*: utjevning for å bidra til ønsket budsjettfordeling mellom FRIPROs tre fagområder.
3. *Budsjettfordeling mellom søknadstypevarianter*: utjevning for å bidra til ønsket budsjettfordeling mellom FRIPROs tre karrieretrinn – de tre søknadstypevariantene *Forskerprosjekt for erfarne forskere*, *Forskerprosjekt for tidlig karriere* og *Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet*.
4. *Budsjettfordeling mellom fagfellegrupper*: mild utjevning mellom fagfellegruppene søknadene grupperes i for fagfellevurdering.

Utjevningsmekanisme 2-4 benyttes samtidig både for å avgrense hvilke fagområder og varianter den neste søknaden kan tilhøre når foreløpige tildelinger avviker for mye fra mål om budsjettfordeling og for prioritering av søknader hvor det er flere søknader å velge mellom (se kapittel 3).

I tillegg benytter vi en utjevningsmekanisme for å bidra til jevn konkurranse gjennom og på tvers av år, som innebærer at kvalifiserte søknader deltar i konkurransen om midler i tre ganger, på lik linje med nyvurderte søknader.

2. Regler for innstilling og bevilgningsvedtak av søknader

Følgende regler benyttes for vedtak om bevilgning for Forskerprosjekt-søknader til FRIPRO:

1. Ikke-kvalifiserte søknader avslås *en bloc*. Prosjektledere for søknader med karakterer under gjeldende karantenegrenser, får karantene.
2. Inntil 75 % av tilgjengelig budsjett for vedtaksrunden tildeles til søknader i FRIPRO-rangering 1-16 (tabell 1), kun etter FRIPRO-rangering. Dette gjøres ved *en bloc*-innvilgelse for alle søknadene i én og én FRIPRO-rangeringsgruppe fra 1 og videre, fram til det ikke er midler til alle søknadene i en gruppe. I denne gruppen brukes *standard søknadsprioritering i FRIPRO*, punkt 4, for valg av de(n) siste søknaden(e) fram til 75 %-andelen av midlene er brukt opp. (Se kapittel 3, under.) Det er ingen krav om fagområde eller variant (punkt 1-3 i *standard søknadsprioritering*) – heller ikke om innvilgelsen(e) gjør at budsjettfordeling mellom fagområder og/eller søknadstypevarianter går utover sine målvinduer.
3. Dersom det ikke allerede er innvilget minst én søknad av hver søknadstypevariant i vedtaksrunden, benyttes utjevningsmekanisme 1 (se kapittel 1.4). Den øverst rangerte søknaden av de(n) manglende varianten(e), innvilges. Dersom det er flere søknader av samme variant innenfor denne rangeringen, benyttes *standard søknadsprioritering i FRIPRO*, punkt 4, hvor kun den aktuelle varianten er tillatt.
4. Resterende budsjett for vedtaksrunden tildeles én og én søknad ved hjelp av *standard søknadsprioritering i FRIPRO*. Budsjettfordeling og innvilgelsesprosent for søknadstypevariantene beregnes på nytt etter hver innvilget søknad.
5. Kvalifiserte søknader som ikke er innvilget, og som har deltatt i tre vedtaksrunder, avslås.
6. Kvalifiserte søknader som ikke er innvilget, og som har deltatt i én eller to vedtaksrunder, får ingen vedtak, og er med i konkurransen om midler i neste vedtaksrunde.

3. Standard søknadsprioritering i FRIPRO

Standard søknadsprioritering i FRIPRO benytter en kombinasjon av FRIPRO-rangering, utjevningsmekanisme 2-4 og tilfeldig utvalg.

1. Krav om fagområde for søknaden som innvilges:
 - a. Dersom budsjettandelene til alle fagområdene ligger innenfor variasjonsgrensene, er det ingen begrensninger i hvilket fagområde søknaden som innvilges, hører til.
 - b. Dersom budsjettandelen til ett fagområde ligger under nedre variasjonsgrense, *skal* søknaden som innvilges, være i dette fagområdet, forutsatt at det finnes minst én slik kvalifisert søknad.
 - c. Dersom budsjettandelen til to fagområder er under nedre variasjonsgrense, *skal* søknaden som innvilges være i ett av dem, forutsatt at det finnes minst én slik kvalifisert søknad.
 - d. Dersom budsjettandelen til et fagområde ligger over øvre variasjonsgrense, skal søknaden som innvilges *ikke* være i dette fagområdet, forutsatt at det finnes minst én kvalifisert søknad innenfor et annet fagområde. Dette gjelder også om det er to fagområder som er over sine grenser.
2. Krav om søknadstypevariant for søknaden som innvilges:
 - a. Dersom innvilgelsesprosentene for alle variantene ligger innenfor variasjonsgrensene, er det ingen begrensninger på variant for søknaden som innvilges.
 - b. Dersom innvilgelsesprosenten for én variant (A) er under nedre variasjonsgrense relativt til minst én annen variant, *skal* søknaden som innvilges, være denne varianten (A). Forutsetningene er at det er flere fagområder å velge mellom i henhold til utjevningsmekanisme 2 (punkt 1, over) og at det finnes minst én slik kvalifisert søknad.

- c. Dersom innvilgelsesprosentene for to varianter er under nedre variasjonsgrense for den tredje varianten, *skal* søknaden som innvilges, være én av de to. Forutsetningen er at det finnes minst én slik kvalifisert søknad.
 - d. Dersom innvilgelsesprosenten for en variant er over øvre variasjonsgrense for minst én annen, *skal* søknaden som innvilges, *ikke* være denne varianten, forutsatt at det finnes minst én kvalifisert søknad av en annen variant.
 - e. Dersom innvilgelsesprosentene for to varianter er over øvre variasjonsgrense for minst én annen, *skal* søknaden som innvilges, være den tredje varianten, forutsatt at det er flere fagområder å velge mellom.
3. Sammen gir de to kravene over minst to tillatte fagområde-variant-kombinasjoner som den neste søknaden som *skal* innvilges, kan velges fra.
4. Blant kvalifiserte søknader til behandling, sjekkes det fra øverste FRIPRO-rangering og nedover til man finner en FRIPRO-rangering med minst én søknad med tillatt fagområde-variant-kombinasjon (innenfor 75 %-regelen er alle fagområde-variant-kombinasjoner tillatt). Søknaden innvilges blant søknader med denne FRIPRO-rangeringen ("tillatt FRIPRO-rangering") og blant tillatte fagområde-variant-kombinasjoner. Dersom det kun er én slik søknad, innvilges denne. Dersom det er flere søknader å velge mellom, prioriteres disse ved hjelp av følgende prioriteringsmetode:
- a. Blant tillatte fagområder, prioriteres først fagområdet som er flest prosentpoeng under sitt mål for budsjettandel. Fagområdet som er flest prosentpoeng over sitt mål, prioriteres sist. Dersom to er like langt over eller under sine mål, prioriteres de likt. Det samme gjelder om alle tre er på målene.
 - b. Innenfor hvert fagområde prioriteres de tillatte variantene ved at varianten med det største prosentvise avviket *under* målet prioriteres først, og den med det største prosentvise avviket *over* målet prioriteres sist. Dersom innvilgelsesprosenten for to varianter er like langt over eller under innvilgelsesprosenten for den tredje, prioriteres de likt. Det samme gjelder om alle de tre variantene har like innvilgelsesprosent.
 - c. De to punktene over gir en rekke med fagområde-variant-kombinasjoner i minkende prioritet.
 - d. En søknad innvilges blant dem med den høyest prioriterte fagområde-variant-kombinasjon som finnes i den tillatte FRIPRO-rangeringen.
 - e. Dersom det er flere søknader å velge mellom, prioriteres søknadene etter foreløpig innvilgelsesprosent for fagfellegruppene de er vurdert innenfor – fra lavest til høyest.
 - f. Dersom det er flere søknader å velge mellom, benyttes enkelt tilfeldig utvalg.

4. Generelle regler

1. Innvilgelsesprosenter og budsjettfordeling regnes ut for de fem foregående vedtaksrundene pluss foreløpige søknader innstilt til bevilgning i inneværende runde.
2. Prosenter regnes ut med én desimal. Avvik regnes ut fra dette.
3. Beløp regnes i hele tusen kroner.
4. Den siste innvilgede søknaden i en vedtaksrunde *kan* gjøre så et fagområde og/eller variant går utenfor sitt/sine målvindu(er).
5. Den siste innvilgede søknaden i en vedtaksrunde *kan* overskride tilgjengelig budsjett dersom
 - søknaden bidrar til å korrigere et fagområde og/eller variant utenfor sitt/sine målvindu(er); *og*
 - det resterende tilgjengelige budsjettet dekker minst 75 % av maksimalt tillatt søkt beløp for den aktuelle varianten i utlysningen.